

مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	سؤالات امتحان: شیمی ۳
ساعت شروع: ۱۰:۰۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۲۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		

ردیف	سؤالات	ردیف
۱	توجه: استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است.	
۱/۵	<p>در هر مورد از بین دو واژه داده شده ، واژه مناسب را انتخاب کرده و در پاسخ نامه بنویسید.</p> <p>(آ) در فرآیند هال، گاز کربن دی اکسید در $\frac{\text{کاتد}}{\text{آنده}}$ تولید می شود.</p> <p>(ب) در ساخت مبدل کاتالیستی خودروهای $\frac{\text{بنزین}}{\text{دیزل}}$ از آمونیاک استفاده شده است.</p> <p>(پ) در شبکه بلوری فلزها، الکترون های $\frac{\text{درونی}}{\text{ظرفیت}}$ سازنده دریای الکترونی هستند.</p> <p>(ت) کلسیم اکسید (CaO) یک $\frac{\text{باز}}{\text{اسید}}$ آرنسیوس به شمار می رود، زیرا در آب سبب افزایش غلظت یون « هیدرونیوم^+ » می شود.</p> <p>(ث) به شمار نزدیکترین یون های ناهمنام موجود پیرامون هر یون در شبکه بلور ترکیبات یونی « $\frac{\text{عدد اکسایش}}{\text{عدد کوئوردیناسیون}}$ » می گویند.</p>	۱
۲	<p>درستی یا نادرستی هر یک از عبارت های زیر را تعیین کرده و در صورت <u>نادرست بودن</u> شکل درست آن را بنویسید.</p> <p>(آ) سلول سوختی نوعی سلول الکترولیتی است.</p> <p>(ب) مقاومت کششی گرافن بیشتر از فولاد است.</p> <p>(پ) محلول کات کبود برخلاف رنگ های پوششی توائی بی پخش نور را دارد.</p> <p>(ت) کاتالیزگرهای در هر واکنش شیمیایی با کاهش انرژی فعالسازی سبب افزایش آنتالپی واکنش می شوند.</p> <p>(ث) در نقشه پتانسیل الکترواستاتیکی مولکولهای دواتمی ناجورهسته ، توزیع الکترون ها یکنواخت بوده و تراکم بار الکتریکی روی اتم های سازنده آن یکسان است.</p>	۲
۳	<p>با توجه به فرمول ساختاری ترکیبات زیر به پرسش پاسخ دهید .</p> <p>ترکیب (۱) : $\text{C}_{۱۷}\text{H}_{۳۵} - \text{COONa}$</p> <p>ترکیب (۲) : $\text{C}_{۱۲}\text{H}_{۲۵} - \text{C}_6\text{H}_۶ - \text{SO}_۴\text{Na}$</p> <p>(آ) کدام ترکیب یک پاک کننده غیر صابونی است ؟ دلیل بنویسید.</p> <p>(ب) قدرت پاک کننده کدام ترکیب کمتر است ؟ دلیل بنویسید.</p> <p>(پ) توضیح دهید چرا مولکولهای صابون ، پاک کننده مناسبی برای چربی ها به شمار می رود ؟</p>	۳
	ادامه سوالات در صفحه دوم	

۱/۲۵	<p>در نمونه ای از آب افاف، غلظت یون هیدرونیوم OH^- ۲×۱۰ مول بر لیتر است.</p> <p>(آ) pH این محلول را محاسبه کنید.</p> <p>(ب) غلظت یون هیدروکسید را در این نمونه محاسبه کنید.</p> <p>(پ) خاصیت این محلول را تعیین کنید. (اسیدی، بازی، خنثی)</p>	۴
۱/۲۵	<p>با توجه به ترکیبات مقابله پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>(آ) کدام یک از این ترکیبات مونومرهای سازنده پلی اتیلن تر فتالات (PET) هستند؟</p> <p>(ب) کدام ترکیب (ها) را می توان از تقطیر نفت خام بدست آورد؟</p> <p>(پ) کدام ترکیب به عنوان افشاگری حس کننده موضعی استفاده می شود؟</p>	۵
۱	<p>با توجه به ترکیبات « سیلیس $\text{SiO}_2(s)$ و کربن دی اکسید جامد $\text{CO}_2(s)$ » به پرسش های زیر پاسخ دهید.</p> <p>(آ) نوع جامد را در هر ترکیب بنویسید؟(مولکولی، یونی، فلزی، کووالانسی)</p> <p>(ب) سختی کدام ترکیب بیشتر است؟ چرا؟</p>	۶
۲	<p>با توجه به جدول زیر به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>۱) $\text{Fe}^{2+}(\text{aq}) + \text{Sn}^{2+}(\text{aq}) \rightarrow \text{Fe}^{3+}(\text{aq}) + \text{Sn}^{3+}(\text{aq})$</p> <p>۲) $\text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + \text{Mn}(\text{s}) \rightarrow \text{Mn}^{2+}(\text{aq}) + \text{Zn}(\text{s})$</p> <p>(آ) E° واکنش (۲) را محاسبه کنید.</p> <p>(ب) در واکنش (۱)، کدام واکنش دهنده کاهنده است؟ چرا؟</p> <p>(پ) در سلول منگنز - نقره، جهت حرکت الکترون ها در مدار بیرونی چگونه است؟ دلیل بنویسید.</p> <p>I) از منگنز به سوی نقره II) از نقره به سوی منگنز</p>	۷
	<p>ادامه سوالات در صفحه سوم</p>	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۸	<p>با توجه به نمودار زیر پاسخ دهید.</p> <p>(آ) چگالی بار یون کلرید (Cl^-) بیشتر است یا یون فلوئورید (F^-)؟ چرا؟</p> <p>(ب) نقطه ذوب سدیم کلرید (NaCl) بیشتر است یا نقطه ذوب پتاسیم برمید (KBr)؟ چرا؟</p> <p>(پ) با افزایش شعاع کاتیون های فلزهای قلیایی، آنتالپی فروپاشی شبکه چه تغییری می کند؟</p>	۱/۲۵
۹	<p>دلیل هریک از عبارت های زیر را بنویسید.</p> <p>(آ) از تیتانیم برای ساخت موتور جت استفاده می شود.(دو دلیل بنویسید)</p> <p>(ب) استفاده از کاتالیزگر در صنایع گوناگون سبب کاهش آلودگی محیط زیست می شود.</p> <p>(پ) برای ساخت باتری های سبک تر، کوچک تر و با توانایی ذخیره بیشتر انرژی، از فلز لیتیم استفاده می کنند.</p> <p>(ت) آلومینیوم، فلزی فعال است که به سرعت در هوا اکسید شده، اما خورده نمی شود و استحکام خود را حفظ می کند.</p>	۲
۱۰	<p>شکل زیر بخشی از یک ورقه آهنی را نشان می دهد که از فلز $M(s)$ پوشیده شده است.</p> $E^\circ(\text{Zn}^{2+} / \text{Zn}) = -0.76 \quad E^\circ(\text{Cu}^{2+} / \text{Cu}) = +0.34 \quad E^\circ(\text{Fe}^{2+} / \text{Fe}) = -0.44$ <p>(آ) فلز M کدام یک از فلزهای مس (Cu) یا روی (Zn) می تواند باشد؟ چرا؟</p> <p>(ب) نیم واکنش موازن شده کاهش را بنویسید.</p> <p>(پ) توضیح دهید چرا برای ساختن ظروف بسته بندی مواد غذایی از حلبی استفاده می کنند؟</p>	۱/۵
۱۱	<p>اگر در محلول 52 mol.L^{-1} هیدروفلوئوریک اسید (HF) با دمای 25°C غلظت یون هیدرونیوم برابر با $75 \times 10^{-2} \text{ mol.L}^{-1}$ باشد.</p> $\text{HF(aq)} \rightleftharpoons \text{H}^+(\text{aq}) + \text{F}^-(\text{aq})$ <p>(آ) ثابت یونش اسید را محاسبه کنید.</p> <p>(پ) درصد یونش را در این محلول بدست آورید.</p>	۱/۲۵
	ادامه سوالات در صفحه چهارم	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱۲	<p>تعادل «$2SO_2(g) \rightleftharpoons O_2(g) + 2SO_2(g)$» را در نظر بگیرید و با توجه به جدول داده شده به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="text-align: center;">$435^{\circ}C$</td><td style="text-align: center;">$225^{\circ}C$</td><td style="text-align: center;">دما</td></tr> <tr> <td style="text-align: center;">4×10^{-5}</td><td style="text-align: center;">4×10^{-11}</td><td style="text-align: center;">ثابت تعادل</td></tr> </table> <p>(آ) این تعادل گرماده است یا گرم‌گیر؟ چرا؟ (ب) میزان پیشرفت واکنش در کدام دما بیشتر است؟ چرا؟ (پ) با انتقال مخلوط تعادلی در دمای ثابت به ظرف بزرگتر، شمار مول های گاز O_2 چه تغییری می کند؟ چرا؟</p>	$435^{\circ}C$	$225^{\circ}C$	دما	4×10^{-5}	4×10^{-11}	ثابت تعادل	۱/۷۵						
$435^{\circ}C$	$225^{\circ}C$	دما												
4×10^{-5}	4×10^{-11}	ثابت تعادل												
۱۳	<p>با توجه به جدول زیر که ثابت یونش چند اسید مقایسه شده است، پاسخ دهید.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>نام اسید</th> <th>فرمول شیمیایی</th> <th>ثابت یونش اسید (K_a)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>استیک اسید</td> <td>CH_3COOH</td> <td>$1 / 8 \times 10^{-5}$</td> </tr> <tr> <td>هیدروسیانیک اسید</td> <td>HCN</td> <td>$4 / 9 \times 10^{-10}$</td> </tr> <tr> <td>هیدروکلریک اسید</td> <td>HCl</td> <td>بسیار بزرگ</td> </tr> </tbody> </table> <p>(آ) در شرایط یکسان سرعت واکنش فلز منیزیم با یک لیتر محلول ۱ مولار کدام اسید جدول بالا بیشتر است? (ب) کدام معادله زیر برای یونش هیدروکلریک اسید در آب مناسب تر است؟ دلیل بنویسید.</p> <p>a) $HCl(aq) \rightarrow H^+(aq) + Cl^-(aq)$ b) $HCl(aq) \rightleftharpoons H^+(aq) + Cl^-(aq)$</p> <p>(پ) در دمای یکسان، رسانایی الکتریکی محلول ۱ مولار استیک اسید بیشتر است یا محلول ۱ مولار هیدروسیانیک اسید؟ دلیل بنویسید.</p>	نام اسید	فرمول شیمیایی	ثابت یونش اسید (K_a)	استیک اسید	CH_3COOH	$1 / 8 \times 10^{-5}$	هیدروسیانیک اسید	HCN	$4 / 9 \times 10^{-10}$	هیدروکلریک اسید	HCl	بسیار بزرگ	۱/۵
نام اسید	فرمول شیمیایی	ثابت یونش اسید (K_a)												
استیک اسید	CH_3COOH	$1 / 8 \times 10^{-5}$												
هیدروسیانیک اسید	HCN	$4 / 9 \times 10^{-10}$												
هیدروکلریک اسید	HCl	بسیار بزرگ												
۲۰	موفق باشد. جمع نمره													

۱ H ۱/۰۰۸	راهنمای جدول تناوبی عنصرها عدد اتمی ۶ C جرم اتمی میانگین ۱۲/۰۱												۲ He ۴/۰۰۳				
۲ Li ۶/۹۴۱	۴ Be ۹/۰۱۲	۵ B ۱۰/۸۱	۶ C ۱۲/۰۱	۷ N ۱۴/۰۱	۸ O ۱۶/۰۰	۹ F ۱۹/۰۰	۱۰ Ne ۲۰/۱۸	۱۱ Na ۲۲/۹۹	۱۲ Mg ۲۴/۲۱	۱۳ Al ۲۶/۹۸	۱۴ Si ۲۸/۰۹	۱۵ P ۳۰/۹۷	۱۶ S ۳۲/۰۷	۱۷ Cl ۳۵/۴۵	۱۸ Ar ۳۹/۹۵		
۱۹ K ۳۹/۱۰	۲۰ Ca ۴۰/۰۸	۲۱ Sc ۴۴/۹۶	۲۲ Ti ۴۷/۸۷	۲۳ V ۵۰/۹۴	۲۴ Cr ۵۲/۰۰	۲۵ Mn ۵۴/۹۴	۲۶ Fe ۵۵/۸۵	۲۷ Co ۵۸/۹۳	۲۸ Ni ۵۸/۶۹	۲۹ Cu ۶۳/۵۵	۳۰ Zn ۶۵/۳۹	۳۱ Ga ۶۹/۷۲	۳۲ Ge ۷۲/۶۴	۳۳ As ۷۴/۹۲	۳۴ Se ۷۸/۹۶	۳۵ Br ۷۹/۹۰	۳۶ Kr ۸۳/۸۰

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: شیمی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۴۹۹ / ۱۰ / ۲۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در فوبت دی ماه سال ۱۴۹۹	مركز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره

۱	(آ) آند (۰/۲۵) ص ۶۱ ب) دیزلی (۰/۲۵) ص ۱۰۰ ت) باز (۰/۲۵) - هیدروکسید (۰/۲۵) ص ۱۵	۱/۵ ۸۲ پ) ظرفیت (۰/۲۵) ص
۲	آ) نادرست (۰/۲۵) سلول سوختی نوعی سلول گالوانی است. ب) درست (۰/۲۵) ص ۷۰	۰/۵ ۰/۲۵
۳	پ) نادرست (۰/۲۵) محلول کات کبود برخلاف رنگ های پوششی توانایی پخش نور را ندارد. ت) نادرست (۰/۲۵) کاتالیزگرها در هر واکنش شیمیایی با کاهش انرژی فعال سازی، آنتالپی واکنش را تغییر نمی دهند. ث) نادرست (۰/۲۵) درنقشه پتانسیل الکترواستاتیکی مولکولهای دواتمی ناجور هسته، توزیع الکترون ها یکنواخت نبوده و تراکم بال الکتریکی روی اتم های سازنده آن یکسان نیست.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۴	آ) ترکیب (۲) - زیرا دارای گروه سولفونات است و حلقه بنزنی دارد. ب) ترکیب (۱) - زیرا صابون در آب سخت خوب کف نمی کند. پ) صابون از سر ناقطبی خود (زنگیر هیدروکربنی) به مولکولهای چربی واژ سر قطبی خود (COO^-) به مولکولهای آب متصل می شود و مثل پلی چربی را در آب معلق نگه می دارد.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۵	آ) ترکیب (۵) (۰/۲۵) و ترکیب (۱) (۰/۲۵) ب) ترکیب (۲) (۰/۲۵) و ترکیب (۴) (۰/۲۵) پ) اسیدی (۰/۲۵) ص ۲۵	۱/۲۵ ص ۱۱۶ تا ص ۱۱۴
۶	آ) $\text{SiO}_2(s)$ جامد کووالانسی (۰/۲۵) و $\text{CO}_2(s)$: جامد مولکولی (۰/۲۵) ب) $\text{SiO}_2(s)$ (۰/۲۵) - زیرا در سیلیس همه اتم ها با پیوند اشتراکی به یکدیگر متصل شده اند، پس سختی بیشتری دارد.	۰/۵ ۰/۵
	"ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم"	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: شیمی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۲۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در فوبت دی ماه سال ۱۴۰۰	مركز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره

۷	<p>$E^\circ = E_c^\circ - E_a^\circ \quad (0/25) \quad E^\circ = -0/76 - (-1/18) = +0/42 \text{ V} \quad (0/25) \quad (آ)$</p> <p>ب) یون Fe^{3+} (۰/۲۵)- زیرا الکترون از دست داده یا اکسید شده است. (۰/۵)</p> <p>پ) (I) یا از منگنز به سمت نقره (۰/۲۵)</p> <p>زیرا جهت جریان در مدار بیرونی از آند (الکترود با E° منفی تر) به سمت کاتد (الکترود با E° مثبت تر) است. (۰/۵) ص ۴۴ تا ص ۴۹</p>	۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
۸	<p>آ) یون فلورید (۰/۲۵)- زیرا شعاع یون فلورید (F^-) کمتر از شعاع یون کلرید (Cl^-) است. (۰/۲۵)</p> <p>ب) سدیم کلرید (۰/۲۵)- زیرا آنتالپی فروپاشی شبکه آن بیشتر است. (۰/۲۵)</p> <p>پ) کاهش می یابد (۰/۲۵)</p>	۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵
۹	<p>آ) مقاومت در برابر سایش، نقطه ذوب بالا، چگالی کم « ۲ دلیل هرمورد (۰/۲۵) » ص ۸۵</p> <p>ب) زیرا کاتالیزگر سبب کاهش مصرف انرژی می شود و در نهایت میزان ورود گازهای آلاینده مثل CO_2 به هوای کاهش می یابد. (۰/۵)</p> <p>پ) زیرا لیتیم در بین فلزها کمترین چگالی و E° را دارد. (۰/۵) ص ۴۹</p> <p>ت) این فلز به سرعت اکسید می شود و لایه چسبنده و متراکم آلومینیم اکسید تشکیل شده بر سطح آن باعث می شود که لایه های زیرین برای مدت طولانی دست نخورده باقی بماند و استحکام خود را حفظ کند. (۰/۵) ص ۶۱</p>	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۱۰	<p>آ) روی (Zn) (۰/۲۵) - با توجه به پتانسیل کاهشی استاندارد روی که نسبت به آهن منفی تر است. (۰/۲۵) هنگامی که خراشی پدید آمده فلز روی اکسایش یافته و آهن حفاظت شده است. (۰/۲۵)</p> <p>ب) $\text{O}_2(\text{g}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{l}) + 4\text{e} \rightarrow 4\text{OH}^-(\text{aq}) \quad (0/25) \quad (0/25)$</p> <p>پ) زیرا قلع با مواد غذایی واکنش نمی دهد (۰/۲۵) (ص ۵۹)</p>	۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۲۵
۱۱	<p>$\left[\text{H}^+ \right] = \left[\text{F}^- \right] \quad (0/25) \quad K_a = \frac{\left[\text{H}^+ \right] \left[\text{F}^- \right]}{\left[\text{HF} \right]} \quad (0/25) \quad \Rightarrow K_a = \frac{(1/75 \times 10^{-2})^2}{0/52} \Rightarrow K_a = 5/89 \times 10^{-4} \quad (0/25) \quad (آ)$</p> <p>ب) $\% \alpha = \frac{\left[\text{H}^+ \right]}{\left[\text{HA} \right]} \times 100 = \frac{1/75 \times 10^{-2}}{0/52} \times 100 = 3/36 \% \quad (0/25)$</p> <p>ص ۱۸ تا ص ۲۲</p>	۰/۷۵ ۰/۵
	"ادامه راهنمای تصحیح در صفحه سوم"	

ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: شیمی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۴۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزادسراسرکشور درنوبت دیماه سال ۱۴۹۹	
نمره	راهنمای تصحیح	ردیف

۰/۵	آ) گرماییر (۰/۲۵) - زیرا با افزایش دما، ثابت تعادل افزایش یافته یعنی با مصرف گرما تعادل به سمت راست رفته است.	۱۲
۰/۵	ب) 435°C (۰/۲۵) - زیرا ثابت تعادل در این دما بزرگتر است یا واکنش در این دما به سمت تولید فرآورده ها پیشرفت بیشتری داشته است.	
۰/۷۵	پ) افزایش می یابد (۰/۲۵) - زیرا با افزایش حجم، فشار کاهش می یابد (۰/۲۵) و تعادل به سمت تعداد مول گازی بیشتر پیش می رود ص ۱۰۵ تا ص ۱۰۲ پس میزان فرآورده ها افزایش می یابد. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	آ) هیدروکلریک اسید. (۰/۲۵)	۱۳
۰/۵	ب) معادله (a) (۰/۲۵) - هیدروکلریک اسید یک اسید قوی است و به طور کامل در آب یونش می یابد. (۰/۲۵)	
۰/۷۵	پ) استیک اسید (۰/۲۵) ثابت یونش آن بزرگتر (۰/۲۵) پس غلظت یون های آن در آب بیشتر و رسانایی بیشتری دارد. (۰/۲۵) ص ۲۳ تا ص ۲۲	
۲۰	جمع نمره خسته نباشد	

